

Regulamin symboli, odznak i oznaczeń

(Uchwała Naczelnictwa ZHR nr 43/1 z dnia 27 sierpnia 1994 r. zmieniony uchwałą Naczelnictwa ZHR nr 90/1 z dnia 20 lutego 1999 r., nr 160/1 z dnia 6 listopada 2004 r., nr 197/1 z dnia 6 listopada 2007r. oraz nr 204/4 z dnia 4 marca 2008 r.)

§ 1

Regulamin reguluje zasady używania symboli, odznak i oznaczeń przez wszystkich członków i jednostki organizacyjne Związku.

§ 2

1. Odznaką harcerek, harcerzy, instruktorek i instruktorów jest Krzyż Harcerski noszony po lewej stronie bluzy mundurowej, na wysokości piersi (nad środkiem kieszeni).
2. Krzyż Harcerski mogą posiadać także członkowie współdziałający, jeżeli złożyli Przyrzeczenie Harcerskie i przestrzegają Prawa Harcerskiego.
3. Krzyż Harcerski otrzymuje się wraz z książeczką harcerską po złożeniu Przyrzeczenia Harcerskiego.
4. Harcerki i harcerze przed złożeniem Przyrzeczenia Harcerskiego mogą na mundurze, w miejscu przeznaczonym na Krzyż Harcerski, nosić lilijkę lub inny znak przyjęty w drużynie.

§ 3

1. Odznaką zuchów jest Znaczek Zucha noszony po lewej stronie bluzy mundurowej, na wysokości piersi (nad środkiem kieszeni).
2. Znaczek Zucha otrzymuje się wraz z książeczką zuchową po złożeniu Obietnicy Zucha.

§ 4

1. Odznaką harcerek i harcerzy starszych jest Odznaka Harcerstwa Starszego noszona po lewej stronie bluzy mundurowej, pod Krzyżem Harcerskim (na środku fałdy lewej kieszeni lub na patce lewej kieszeni).
2. Odznakę Harcerstwa Starszego otrzymuje członek Kręgu Harcerstwa Starszego w momencie podjęcia zobowiązania i rozpoczęcia jego realizacji.
3. Odznakę Harcerstwa Starszego może otrzymać harcerka starsza, harcerz starszy nienależący do Kręgu Harcerstwa Starszego, warunkiem jest praca ze zobowiązaniami (pod kierunkiem osoby znającej metodukę pracy ze zobowiązaniami).

§ 5

1. Odznaką instruktorek i instruktorów jest ponadto Odznaka Instruktorska "Lilijka ZHR", noszona po lewej stronie bluzy mundurowej, pod Krzyżem Harcerskim (na środku fałdy lewej kieszeni).
2. Odznakę, o której mowa w ust. 1, otrzymuje się wraz z legitymacją po:
  - a) zdobyciu stopnia przewodniczki lub przewodnika,

- b) weryfikacji stopnia instruktorskiego w ZHR,
- c) otrzymaniu stopnia honorowego "Działacz Harcerski".

§ 6

1. Odznaką członków współdziałających jest Odznaka "Przyjaciel ZHR".
2. Odznakę, o której mowa w ust. 1, otrzymuje się wraz z legitymacją po wstąpieniu do Koła Przyjaciół Harcerstwa albo rejestracji przy jednostce organizacyjnej ZHR.

§ 7

1. Odznaki, o których mowa w § 2 ust. 1-3 oraz w § 5, albo ich miniaturki, można nosić także na ubraniu cywilnym na lewej piersi, przy czym nie zaleca się stosowania obu tych odznak jednocześnie.
2. Wzory odznak i legitymacji, o których mowa w § 2 ust. 1-3, § 3, § 4, § 5, § 6, a także zasady ich dystrybucji i rejestracji określi Naczelnictwo ZHR w formie instrukcji.

§ 8

1. Oznaczeniem przynależności do Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej jest czarny napis "ZHR" na biało-czerwonym tle noszony po prawej stronie bluzy mundurowej na wysokości piersi (nad kieszenią), którego wzór określa załącznik do niniejszego regulaminu.
2. Uprawnionymi do używania oznaczenia, o którym mowa w ust. 1, są wszyscy członkowie Związku, którym na podstawie odrębnych przepisów przysługuje prawo używania munduru organizacyjnego.

§ 9

Związek używa tradycyjnego hymnu harcerskiego "Wszystko, co nasze Polsce oddamy", którego treść i linię melodyczną określa załącznik do niniejszego regulaminu.

§ 10

Oznaka przynależności do wspólnoty skautowej, noszona na przedniej części nakrycia głowy, jest:

- a) dla harcerek i instruktorek - tradycyjna lilijka lub koniczynka,
- b) dla harcerzy i instruktorów - tradycyjna lilijka.

§ 11

Oznaczenia stopni harcerek i harcerzy znajdują się na Krzyżu Harcerskim:

- a) ochotniczka/młodzik - krzyż oksydowany,
- b) tropicielka/wywiadowca - krzyż ze srebrną lilijką,
- c) pionierka/ćwik - krzyż ze złotą lilijką,
- d) Wędrowniczka/Harcercz Orli - krzyż ze złotą lilijką i złotym kręgiem,
- e) Harcerka Rzeczypospolitej, Harcerz Rzeczypospolitej - krzyż ze złotą lilijką, złotym kręgiem i złotym wieńcem.

---

§ 12

1. Oznaczeniami stopni instruktorek i instruktorów są podkłádki pod Krzyżem Harcerskim:
  - a) przewodniczka/przewodnik - podkładka w kolorze granatowym,
  - b) podharc mistrzyni/podharc mistrz - podkładka w kolorze zielonym,
  - c) harc mistrzyni/harc mistrz - podkładka w kolorze czerwonym.
2. Podkłádki pod Krzyżem Harcerskim oznaczają ponadto:
  - a) stopień honorowy "Działacz Harcerski" - podkładka w kolorze brązowym,
  - b) kapelana harcerskiego, który nie posiada stopnia instruktorskiego - podkładka w kolorze fioletowym.

§ 13

Oznaczenia sprawności harcerek i harcerzy umieszcza się na prawym rękawie bluzy mundurowej, powyżej łokcia.

§ 14

1. Funkcje pełnione w Związku oznaczane są przy pomocy sznurów funkcyjnych.
2. Funkcje pełnione w Organizacji Harcerek albo Organizacji Harcerzy oznaczają się w następujący sposób:
  - a) w drużynie:
    - zastępowa, zastępowy - sznur brązowy noszony spod ramienia,
    - przyboczna, przyboczny - sznur zielony noszony spod ramienia,
    - drużynowa, drużynowy - sznur granatowy noszony spod ramienia.
  - b) w hufcu - sznury w kolorze srebrnym:
    - hufcowa, hufcowy - sznur noszony z ramienia,
    - zastępczyni hufcowej, zastępca hufcowego - sznur noszony spod ramienia,
    - członkinie komendy hufca, członkowie komendy hufca - sznur noszony spod kołnierza.
  - c) w chorągwi - sznur w kolorze złotym:
    - komendantka chorągwi, komendant chorągwi - sznur noszony z ramienia,
    - zastępczyni komendantki chorągwi, zastępca komendanta chorągwi - sznur noszony spod ramienia,
    - członkinie komendy chorągwi, członkowie komendy chorągwi - sznur noszony spod kołnierza.
  - d) w Głównych Kwaterach - sznury skórzane:
    - Naczelniczka Harcerek, Naczelnik Harcerzy - sznur noszony z ramienia,
    - zastępczyni Naczelniczki Harcerek, zastępca Naczelnika Harcerzy - sznur noszony spod ramienia,
    - członkinie Głównej Kwatery Harcerek, członkowie Głównej Kwatery Harcerzy - sznur noszony spod kołnierza,
    - współpracownicy Głównych Kwater - skórzany suwak na sznurze oznaczającym funkcję podstawową, po ogłoszeniu tego faktu w rozkazie.
  - e) w Kręgu Harcerstwa Starszego - sznury w kolorze granatowym ze srebrnym suwakiem
    - prowadząca, prowadzący - sznur noszony z ramienia,

-
- vice prowadząca, vice prowadzący - sznur noszony z szyi.
  - f) szczepowy, szczepowa - sznur granatowy noszony z ramienia,
  - g) Kapelan Naczelny Związku - sznur fioletowy noszony z ramienia.
3. Funkcje oraz członkostwo we władzach naczelnych oznacza się w następujący sposób:
- a) w Naczelnictwie - sznur w kolorze białym, pleciony:
    - Przewodniczący ZHR - sznur noszony z ramienia,
    - wiceprzewodniczący ZHR - sznur noszony spod ramienia,
    - pozostali członkowie - sznur noszony spod kołnierza,
  - b) w Radzie Naczelnej - biały suwak noszony na sznurze oznaczającym funkcję podstawową
  - c) w Komisji Rewizyjnej Związku - sznur w kolorze amarantowym, pleciony z amarantowym suwakiem:
    - przewodniczący - sznur noszony z ramienia,
    - pozostali członkowie, w tym wiceprzewodniczący - sznur noszony spod ramienia.
  - d) w Sądzie Harcerskim - sznur w kolorze białym, pleciony z zielonym suwakiem:
    - prezes - sznur noszony z ramienia,
    - wiceprezes - sznur noszony spod ramienia,
    - pozostali członkowie - sznur noszony spod kołnierza,
  - e) Przewodniczący Rady Duszpasterskiej Związku - sznur fioletowy noszony z ramienia.
4. Funkcje we władzach okręgów oznacza się w następujący sposób:
- a) w Zarządzie Okręgu - sznur w kolorze białym, gładki:
    - przewodniczący - sznur noszony z ramienia,
    - wiceprzewodniczący - sznur noszony spod ramienia,
    - pozostali członkowie - sznur noszony spod kołnierza.
  - b) w Komisji Rewizyjnej Okręgu - sznur w kolorze białym, gładki z amarantowym suwakiem:
    - przewodniczący - sznur noszony z ramienia,
    - wiceprzewodniczący - sznur noszony spod ramienia,
    - pozostali członkowie - sznur noszony spod Kołnierza.
5. Oznaczenie funkcji kapelana - sznur fioletowy:
- Kapelan Naczelny Związku - sznur fioletowy z ramienia,
  - kapelan Organizacji Harcerok lub Organizacji Harcerzy - sznur fioletowy spod ramienia ze skórzanym suwakiem,
  - kapelan okręgu - sznur fioletowy spod ramienia z białym suwakiem,
  - kapelan chorągwi - sznur fioletowy spod ramienia ze złotym suwakiem,
  - kapelan hufca - sznur fioletowy spod ramienia ze srebrnym suwakiem,
  - kapelan obwodu, szczepu, drużyny - sznur fioletowy spod ramienia.
6. W przypadku pełnienia jednocześnie kilku funkcji na mundurze noszone jest oznaczenie funkcji najwyższego szczebla.

§ 15

1. Wszelkie dodatkowe oznaczenia (lilijki w kolorze podkładek oznaczających stopnie instruktorskie, herby miast, nazwy miejscowości, oznaczenia środowisk, odznaki

---

okolicznościowe, itp.) mogą być noszone:

- a) na prawej stronie bluzy mundurowej (na prawej kieszeni) pod oznaczeniem przynależności do ZHR,
  - b) na prawym rękawie bluzy mundurowej pod oznaczeniami sprawności,
  - d) na lewym rękawie bluzy mundurowej.
2. Oznaczenia przynależności do środowisk mogą być noszone także na naramiennikach.
  3. Liczba oznaczeń i odznak, o których mowa w ust. 1, powinna być ograniczona do niezbędnego minimum i nie może łącznie przekraczać 4.

§ 16

1. Jednostki organizacyjne ZHR posiadają prawo do stosowania dodatkowych symboli (np. proporce, totemy), odznak (np. odznak pamiątkowych) i oznaczeń (np. plaketek obozowych), pod warunkiem, że nie będą one sprzeczne z zasadami wynikającymi z niniejszego regulaminu oraz innych przepisów Związku.
2. Związek, chorągwie, hufce i drużyny mogą ponadto posiadać własne sztandary.
3. Wzory sztandarów, o których mowa w ust. 2, a także zasady ich przyznawania i przechowywania określi Naczelnictwo ZHR w formie instrukcji.

§ 17

Członkowie Związku oraz jednostki organizacyjne ZHR mogą stosować odstępstwa od zasad określonych w niniejszym regulaminie, pod warunkiem zatwierdzenia ich przez:

- a) Naczelniczkę Harcerek albo upoważnioną przez nią osobę - dla Organizacji Harcerek,
- b) Naczelnika Harcerzy albo upoważnioną przez niego osobę - dla Organizacji Harcerzy.